

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องข่ายงานการสื่อสารกับการยอมรับนวัตกรรมในกลุ่มขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า ข่ายงานแบบใดที่จะมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมได้เร็วกว่าแบบอื่นและศึกษาคุณสมบัติบางประการของสมาชิกในข่ายงานการสื่อสารกับการยอมรับนวัตกรรมได้เร็วของสมาชิกในกลุ่ม

สำหรับข่ายงานการสื่อสารที่ทำการศึกษา ได้แก่ ข่ายงานการสื่อสารตามการชักจูงของผู้นำ ข่ายงานการสื่อสารที่ปรึกษาทางการเกษตร และข่ายงานการสื่อสารการพบปะ ซึ่งคาดว่า จะมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมเร็ว 4 ชนิด คือ พันธุ์ฝ้าย (ดี ไอ-5), การใช้สารเคมีแบบสลับ, การตรวจนับแมลง และการปลูกฝ้ายหลังฝน โดยได้ทำการสำรวจและสัมภาษณ์เกษตรกร หมู่ที่ 1, 3 และหมู่ที่ 4 ตำบลวังกระแจะ อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 130 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ข่ายงานการสื่อสารตามการชักจูงของผู้นำ จำนวน 5 ชนิด มีอัตราการยอมรับนวัตกรรมไม่แตกต่างกัน การศึกษาข่ายงานการสื่อสารที่ปรึกษาทางการเกษตรปรากฏว่า บุคคลที่มีระดับการถูกเลือกเป็นที่ปรึกษาสูงจะยอมรับนวัตกรรมเร็วในเรื่องพันธุ์ และการใช้สารเคมี การศึกษาข่ายงานการสื่อสารการพบปะ ปรากฏว่า บุคคลที่มีระดับการถูกเลือกพบปะสูงจะยอมรับนวัตกรรมเร็วในเรื่องพันธุ์ และการใช้สารเคมี

จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่เป็นศูนย์กลาง บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาทางการเกษตร และบุคคลที่มีผู้พบปะด้วย ซึ่งอยู่ภายในข่ายงานการสื่อสารตามการชักจูงของผู้นำ 5 ชนิด จะมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมเร็ว ในข่ายงานการสื่อสารแบบกึ่งหัน และแบบวงล้อมมีแนวโน้มว่าบุคคลที่เป็นศูนย์กลางจะยอมรับนวัตกรรมเร็วไม่ต่างกับคนที่อยู่ตำแหน่งริมของข่ายงาน บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาทางการเกษตรที่ถูกเลือกในระดับสูงจะมีอัตราการยอมรับนวัตกรรมเร็ว และบุคคลที่มีระดับการถูกเลือกพบปะในระดับสูงจะมีอัตราการยอมรับเร็วเช่นกัน

สำหรับข่ายงานการสื่อสารแบบเส้นตรง บุคคลที่เป็นศูนย์กลาง บุคคลที่เป็นที่ปรึกษา และบุคคลที่ถูกเลือกพบปะ จะไม่มีความแตกต่างในอัตราการยอมรับนวัตกรรมเร็ว

การวิจัยครั้งนี้ พบว่าระเบียบวิธีวิจัยทำให้การทดสอบสมมติฐานไม่เด่นชัด เนื่องจากการวัดการยอมรับนวัตกรรมมีช่วงระยะเวลาาน ทำให้ไม่สามารถพิสูจน์ความแตกต่างกัน ระหว่างการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลที่เป็นศูนย์กลางกับบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งริมของข่ายงาน จึงควรที่จะใช้การเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม และสังเกตพฤติกรรมการยอมรับและแพร่ำนวัตกรรมในข่ายงาน